

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства фінансів України

29 січня 2021 року № 47

Програма управління державним боргом на 2021 рік

Загальні положення

Цю Програму підготовлено відповідно до Порядку здійснення контролю за ризиками, пов'язаними з управлінням державним (місцевим) боргом, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01 серпня 2012 року № 815.

Звіт про виконання Програми управління державним боргом за звітний бюджетний період буде сформовано не пізніше ніж через три місяці після закінчення бюджетного періоду.

Показники Закону України "Про Державний бюджет України на 2021 рік" в частині державного боргу

Витрати державного бюджету на 2021 рік з погашення та обслуговування державного боргу заплановано відповідно до:

графіків платежів за вже існуючим державним боргом на момент складання проєкту державного бюджету на 2021 рік;

планових обсягів запозичень на 2021 рік на фінансування державного бюджету;

прогнозних відсоткових ставок та курсів валют;

прогнозу обсягів витрат на управління державним боргом.

Крім того, розрахунки платежів за державним боргом залежать як від інструмента запозичення (цінні папери, кредити, позики), так і від умов кредитування конкретних кредиторів (міжнародних фінансових організацій, країн-партнерів та іноземних фінансових установ).

Загальні виплати за державним боргом, що мають бути здійснені у 2021 році за рахунок коштів державного бюджету, передбачені законом про державний бюджет на рівні 627 057,2 млн грн, з яких 74,8 %, або 468 912,6 млн грн – виплати за державним внутрішнім боргом та 25,2 %, або 158 144,6 млн грн – виплати за державним зовнішнім боргом.

Пікові платежі за державним внутрішнім боргом припадають на березень, квітень та червень 2021 року. Найбільші платежі за державним зовнішнім боргом припадають: за ОЗДП – на вересень 2021 року у сумі 1 970 млн дол. США, за кредитами МВФ – на березень та вересень 2021 року у загальній сумі близько 160 млн XDR (або 100 млн дол США).

Структуру загальних виплат за типами платежів та за валютами платежів наведено в додатку 1 до цієї Програми.

У 2021 році платежі з *погашення* державного боргу заплановано в обсязі 468 375, 9 млн грн, з яких 369 488,0 млн грн, або 78,9 % – платежі за державним внутрішнім боргом, а 98 887,9 млн грн, або 21,1 % – платежі за державним зовнішнім боргом.

Обсяг платежів з *обслуговування* державного боргу на 2021 рік прогнозується в сумі 158 681,3 млн грн, з яких 99 424,6 млн грн, або 62,7 % – платежі за державним внутрішнім боргом, 59 256,7 млн грн, або 37,3 % – платежі за державним зовнішнім боргом.

Частка видатків з обслуговування державного боргу у видатках загального фонду державного бюджету за 2021 рік орієнтовно становитиме 13,4 % – на рівні 2020 року.

Боргові інструменти, за допомогою яких планується забезпечити фінансування Державного бюджету України у 2021 році

На 2021 рік заплановано здійснення державних запозичень на фінансування Державного бюджету України за допомогою широкого спектра боргових інструментів на загальну суму 701 767, 5 млн гривень.

За прогнозними розрахунками, найбільшу питому вагу матимуть середньострокові інструменти – 35,9 %, довгострокові інструменти становитимуть 35,9 %, короткострокові інструменти – 28,2 %. Боргові інструменти з фіксованою ставкою орієнтовно становитимуть 93,1 %, а з плаваючою – 6,9 %.

Структуру державних запозичень за типами боргових зобов'язань та за типами відсоткових ставок наведено у додатку 2 до цієї Програми.

На внутрішньому ринку відповідно до показників, затверджених Законом України "Про Державний бюджет України на 2021 рік", планується здійснення запозичень на суму близько 497 268,4 млн грн, або 70,9 % загальної суми запозичень. Державні зовнішні запозичення з урахуванням запозичень до спеціального фонду Державного бюджету України заплановані в обсязі 204 499,1 млн грн, або 29,1 %.

Співвідношення внутрішніх та зовнішніх боргових інструментів у загальній структурі державних запозичень може змінюватись у зв'язку зі зміною умов таких запозичень та/або кон'юнктури фінансового ринку з дотриманням визначеного Законом України "Про Державний бюджет України на 2021 рік" обсягу фінансування державного бюджету за борговими операціями.

До спеціального фонду передбачається залучити кошти від міжнародних фінансових організацій та за підтримки урядів іноземних держав на фінансування проєктів розвитку економіки та бюджетної сфери у сумі 24 530,2 млн гривень.

Стан та структура державного боргу України на 2021 рік

Відповідно до Закону України "Про Державний бюджет України на 2021 рік" граничний рівень державного боргу визначено в обсязі 2 544 899, 9 млн гривень.

За умови реалізації базового сценарію фінансування державного бюджету у 2021 році станом на 31 грудня 2021 року частка державного зовнішнього боргу орієнтовно становитиме 54,3 % обсягу державного боргу, а державного внутрішнього боргу – 45,7 %. Питома вага державного боргу, номінованого в національній валюті, планується на рівні 41,5 % проти фактичних 33,8 % на кінець 2020 року (за оперативними даними). При цьому питома вага довгострокових боргових інструментів становитиме 74,7 %, середньострокових – 19,4 %, короткострокових – 5,9 %.

Середньозважений строк до погашення державного боргу за прогнозними розрахунками становитиме не менше як 6,4 року.

Ризики виконання Програми

Головним ризиком виконання Програми є продовження кризових тенденцій в економіці внаслідок поширення коронавірусу COVID-19, що негативно вплинуть на макроекономічні показники та, відповідно, на показники дефіциту державного бюджету.

Показники державних запозичень та, відповідно, державного боргу й витрат за ним можуть зазнати змін також під впливом суттєвого відтермінування отримання запланованого пільгового фінансування, негативної кон'юнктури фінансових ринків, у результаті перерахунків у зв'язку зі зміною обмінного курсу національної валюти, а також у разі проведення капіталізації банків державного сектору, державних компаній та ФГВФО.

Обсяг платежів з погашення державного внутрішнього боргу може бути збільшений у разі збільшення обсягу випуску короткострокових ОВДП з погашенням у 2021 році. Такі зміни потребуватимуть відповідного збільшення обсягу державних запозичень.

Обсяг платежів з обслуговування державного боргу може відрізнятись від прогнозного у разі зміни тенденції у динаміці плаваючих ставок (LIBOR, EURIBOR та індексу інфляції) та/або курсу гривні до іноземних валют.

Співпраця з рейтинговими агентствами

Заходи з попередження ризику зниження суверенного кредитного рейтингу включатимуть своєчасне і в повному обсязі виконання державою зобов'язань за державним боргом, а також розкриття інформації про стан і структуру державного боргу, обсягу майбутніх платежів за ним, стану виконання державного бюджету за доходами та видатками, інформування щодо основних напрямів бюджетної політики на наступний бюджетний період та надання іншої інформації відповідно до запитів, які надходять від аналітиків рейтингових агентств. Результати роботи з питань державного боргу, інформація щодо поточних кредитних рейтингів, їх динаміки та звітів агентств регулярно розміщуватимуться на офіційному вебсайті Міністерства фінансів України.

Інші заходи з управління державним боргом

Також у 2021 році заплановано здійснення таких заходів:

передбачення у Середньостроковій стратегії управління державним боргом цілей та заходів, спрямованих на зменшення боргового навантаження та ризиків державного боргу;

створення Боргового агентства;

розвиток інституту первинних дилерів;

використання міжнародних електронних торговельних систем для розміщення ОВДП та оптимізація структури державних боргових інструментів у гривні з метою підвищення ліквідності державних цінних паперів;

здійснення активних операцій з державним боргом у разі сприятливої кон'юнктури ринків капіталу;

заходи з покращення комунікацій з інвесторами;

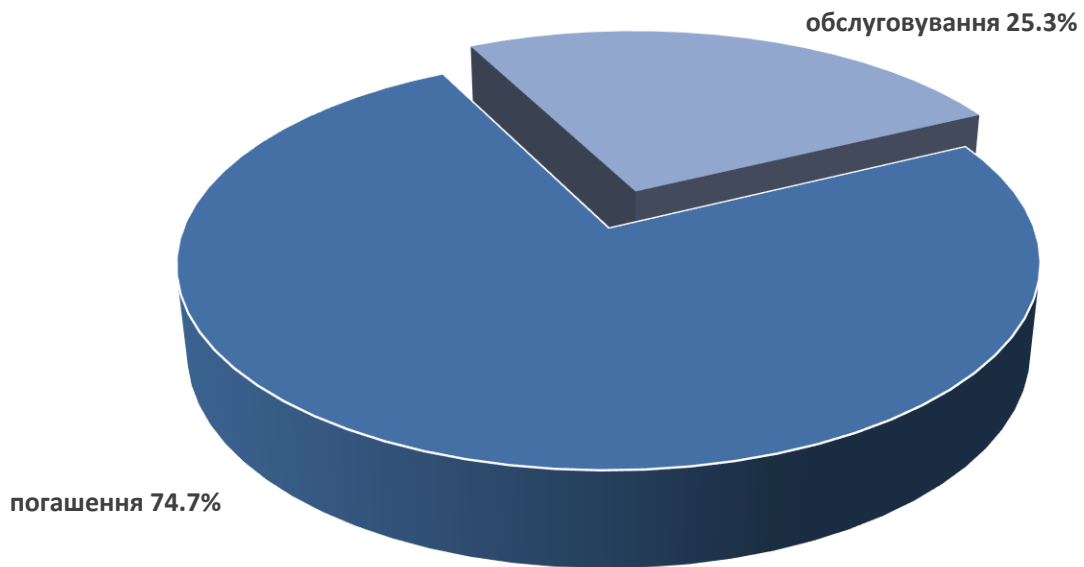
заходи із забезпечення прозорості та відкритості політики управління державним боргом.

**Директор Департаменту
боргової політики**

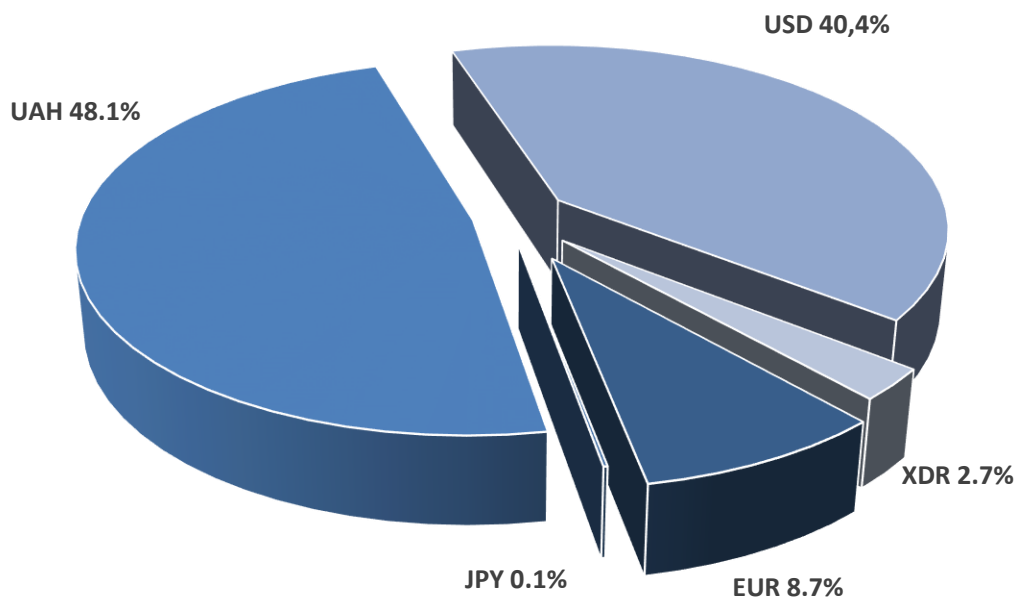
Поліна ЯРОВА

Структура загальних виплат за державним боргом у 2021 році

За типами платежів:

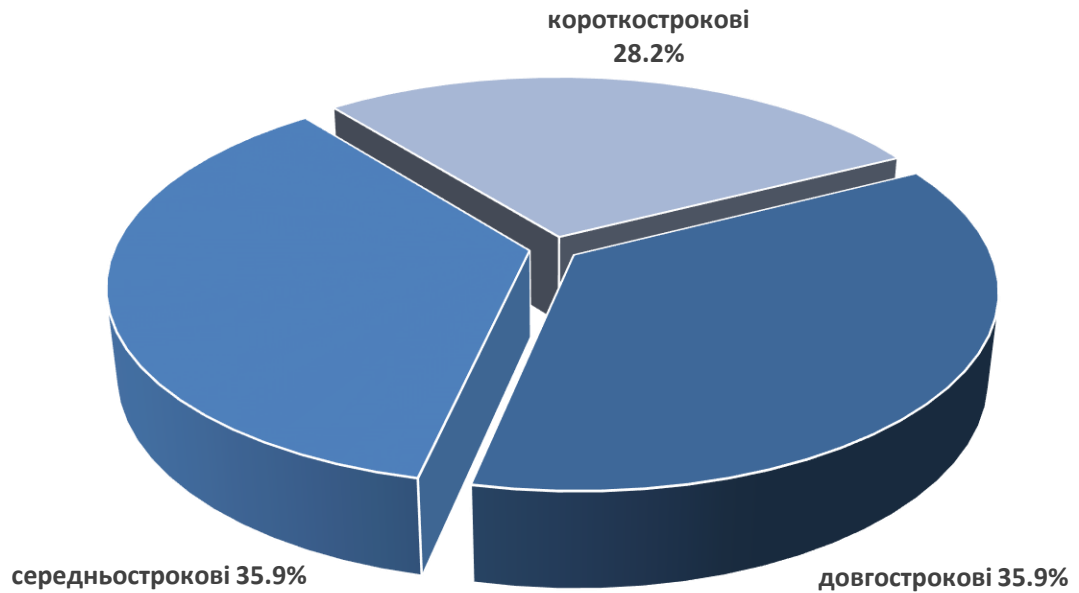

За валютами платежів:

Структура державних запозичень у 2021 році
(загальний та спеціальний фонди Державного бюджету України, %)

За типами боргових зобов'язань:

За типами відсоткових ставок:

